

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 466/2025 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om Finlands och EU:s medverkan i fredsprocessen i Gaza

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 466/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Inka Hopsu /gröna:

Med vilka åtgärder främjar regeringen ett hållbart eldupphör och en rättvis fred i Gaza tillsammans med de andra EU-länderna?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Genomförandet av avtalet om eldupphör och frigivning av gisslan, som grundar sig på president Trumps plan för Gaza, har i huvudsak framskridit som planerat, även om situationen är bräcklig. Man har brutit mot eldupphöret, men återgått till att tillämpa det. FN:s säkerhetsråd godkände den 17 november en resolution om fastställandet av Trumps fredsplan. I resolutionen bemyndigades Board of Peace (BoP) att vara det tillfälliga organet som ansvarar för förvaltningen av Gaza och under vilken de internationella stabiliseringsstyrkor (International Security Forces, ISF) ska verka fram till slutet av 2027.

EU har i enlighet med internationell rätt och relevanta resolutioner av FN:s säkerhetsråd förbundit sig till en heltäckande, rättvis och hållbar fred som bygger på en tvåstatslösning, där två demokratiska stater, Israel och Palestina, lever sida vid sida inom säkra och erkända gränser. EU ämnar delta i alla strävanden att nå denna lösning.

EU är redo att stödja grundandet av Board of Peace, inklusive genom eget deltagande i myndighetens verksamhet, vilket även Finland har stött. Civilian-Military Coordination Center (CMCC) som grundats under USA:s CENTCOM på Israels sida ansvarar för att utvärdera situationen i Gaza och utveckla samarbetet inom olika civila sektorer. EU samarbetar med CMCC och har skickat en representant till centret.

EU har förbundit sig att främja genomförandet av fredsplanen också genom att utvidja mandatet för EU:s gränsövervakningsuppdrag vid gränsövergångsstället i Rafah (EU BAM Rafah) och för EU:s polisuppdrag för det palestinska området (EUPOL COPPS). Det är meningen att beslut om utvidgning av insatsernas mandat ska fattas av utrikesrådet i januari. Finland deltar för närvarande

med fyra personer i EUPOL COPPS för att förnya säkerhets- och rättssektorens i det palestinska området och med en person i gränsövervakningsinsatsen EU BAM Rafah.

Den humanitära situationen i Gaza fortsätter att vara katastrofal, trots de biståndstransporter som eldupphöret möjliggör. Det behövs mer bistånd och det finns fortfarande hinder för tillgången till bistånd. Finland anslöt sig den 30 december 2025 till en gemensam vädjan från tio länder där man väddar till Israel att öppna gränsövergångsställen och göra det möjligt för humanitärt bistånd att nå Gaza i större omfattning. Samtidigt krävs det att Israel lindrar de omfattande restriktionerna för export till Gaza av produkter som Israel betraktar som produkter med dubbla användningsområden, vilket för närvarande bland annat begränsar exporten av nödvändigt medicinskt material till Gaza.

I talet om tillståndet i unionen lanserade kommissionens ordförande von der Leyen i september ett nytt initiativ, Palestine Donor Group, till stöd för Palestina och palestinska myndigheten (PA). Palestine Donor Group sammanträdde för första gången den 20 november i Bryssel. Vid mötet var cirka 60 länder och andra instanser representerade – förutom EU-länderna även bland annat länder i Mellanöstern och Nordafrika. Finland representerades vid ministermötet av understatssekreterare Pasi Hellman. EU samarbetar med alla partner för att främja återhämtning och återuppbyggnad och för att fortsätta stödja palestinska myndigheten, även under dess pågående reformprogram. EU anser att det är viktigt att genomföra reformprogrammet för palestinska myndigheten så att den på ett säkert och effektivt sätt kan återta kontrollen över Gaza. Unionen uppmanar Israel att snart frigöra de innehållna tullintäkterna och utvidga korrespondentbankstjänsterna mellan de israeliska och palestinska bankerna. Båda dessa är nödvändiga för att palestinska myndigheten ska kunna fungera ordentligt och för att befolkningen ska få tillgång till viktiga tjänster.

Konferensen för Gazas återuppbyggnad har skjutits upp. Enligt de senaste uppgifterna skulle mötet ordnas i USA i början av 2026, men någon möteskallelse har ännu inte lagts fram. EU förbereder sig på att delta i återuppbyggnaden bland annat genom Team Europe-initiativet. EU betonar också att internationella och regionala intressenter måste stödja återuppbyggnaden och utvecklingen av Gaza i enlighet med internationell rätt.

Nästa Global Alliance-möte ordnas på tjänstemannanivå den 28 januari 2026 i Dublin. Irland har meddelat att mötet fokuserar på erfarenheterna från fredsprocessen i Nordirland, det internationella samfundets möjligheter att främja en tvåstatslösning i nuläget samt genomförandet av New York-deklarationen. Global Alliance är en allians bestående av cirka 100 stater och internationella organisationer vars mål är att hitta konkreta sätt att främja tvåstatslösningen. Finland deltar i Dublinmötet.

Helsingfors 9.1.2026

Utrikesminister Elina Valtonen